

Приложение №1: Анализ на обхвата на регионалната система в Регион Бургас

Регионалната програма обхваща управлението на отпадъците на общините Бургас, Средец, Камено, Поморие, Айтос, Руен, Карнобат, Несебър и Сунгурларе. Деветте общини се намират в регион Бургас.

Във връзка с управлението на отпадъците на регионален принцип и съгласно изискванията на ЗУО е създадено Регионално сдружение за управление на отпадъците - регион Бургас. В съответствие с изискванията на Регламент 1059/2003 на ЕС посочените области са включени в териториалния обхват на Югоизточен район на планиране.

Таблица 1: Области включени в териториалния обхват на Югоизточен район на планиране

Община	Област	Регион на планиране
Бургас	БУРГАС	Югоизточен
Средец		
Поморие		
Айтос		
Несебър		
Камено		
Руен		
Карнобат		
Сунгурларе		

Източник: Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Териториите на общините, членове на Регионално сдружение за управление на отпадъците - регион Бургас:

Таблица 2: Площ на общините, членове на РСУО-регион Бургас

Община	Площ
Община Бургас	559,15 кв.км
Община Айтос	488,6 кв.км
Община Сунгурларе	795 кв.км
Община Камено	355 кв.км
Община Руен	689,9 кв.км
Община Карнобат	835,5 кв.км
Община Несебър	421,9 кв.км
Община Средец	1146 кв.км

Община Поморие	413,3 кв.км
Общо площ на регион Бургас	5704,35

Следва общ преглед на характеристиките на всяка една от общините в регион Бургас.

Община Айтос

Община Айтос е разположена в Източната част на страната, като формира дял от централната част на северната периферия на област Бургас. Територията на общината включва части от Източна Стара планина (Карнобатска и Айтоски планини), долината на Айтоска река и част от северният „борд“ на Бургаската низина.

В административно-териториално отношение община Айтос граничи само с общини от Бургаска област, като на Север същата граничи с община Руен, на Запад с община Карнобат, на изток с община Поморие, на юг- с общините Бургас и Камено. От гледна точка на стратегическите предимства на територията на община Айтос, с най-голямо значение за нейното развитие се явява географската близост и транспортно-комуникационната свързаност с икономическият и административен център на Югоизточният район от ниво 2 и област Бургас - гр. Бургас. Общинската територия има и две не по-маловажни роли от транспортно-комуникационна гледна точка - през нея минава трасето на Айтоския проход, който макар и с локални функции, свързва Югоизточният район със Североизточният район. От друга страна територията на общината има потенциал да извършва допълнително преразпределение на пътничкопотока към района на Слънчев бряг, което особено през летните месеци се явява проблем, натоварващ функционирането на транспортно-комуникационната система на гр. Бургас.

Територията на община Айтос е сформирана от землищата на 17 населени места (16 села и един град), с обща площ от 402,9 кв.км и с население от почти 29 хил. души (28 887 към края на 2011 г).

Градове и села в община Айтос: гр. Айтос, с. Черна могила, с. Черноград, с. Чукарка, с. Дрянковец, с. Карагеоргиево, с. Караново, с. Лясково, с. Мъглен, с. Малка поляна, с. Пещерско, с. Пирне, с. Поляново, с. Раклиново, с. Съдиево, с. Тополица, с. Зетьово.

Демографски характеристики и тенденции

Таблица 3: Динамика на населението на община Айтос през периода 2004-2012г.

година	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
брой	30 316	30 386	30 312	30 265	30 420	30 450	30 339	28 669	28 579

В границите на Бургаска област община Айтос заема трета позиция по брой на населението след общините Бургас и Руен. Към 01.02.2011 г. на нея се падат 6,9% от населението на Бургаска област.

Промените в броя на населението се отразяват на показателя средна гъстота. През 2012 г. средната гъстота на населението в община Айтос е 70,9 д./кв.км. и тя е по-висока от средната за страната стойност – 65,7 д./кв.км.

Съотношението между градското и селското население е 69,8:30,2. Относителният дял на градското население е малко по-малък от средните стойности за страната (72,9%) и областта (74,9%). По този показател община Айтос се нарежда на трето място в областта след общините Бургас и Карнобат. Селското население в общината живее в различни по големина села. Броят на населението в тях варира от 1 347 жители при с. Карагеоргиево до 131 жители при с. Лясково. Големият относителен дял на населението, живеещо в общинския център определя водещата роля на гр. Айтос в цялостното социално-икономическо развитие на общината.

Заетост

На настоящия етап община Айтос притежава по-голям дял население под трудоспособна възраст в сравнение със средните стойности за страната и Бургаска област. По отношение на дела на населението в трудоспособна възраст общината има стойност еднаква с тази за областта, но по-висока от средната за страната. Всичко това създава известно предимство на селищата в общината по отношение на наличните човешки ресурси. Неговото практическо реализиране изисква повишаване на образователното равнище и професионалната подготовка на лицата под и в трудоспособна възраст. Мерките в тази насока трябва да са съобразени и с добре изразения превес на мъжете над жените в трудоспособна възраст (52,8:47,8)-по данни от Общински план за развитие на община Айтос 2015-2020 г.

Отрасли

Географското положение и добрата транспортна обвързаност на общината с гр. Бургас, фактически предопределят включването на по-голяма част от територията ѝ като част от агломерационния ареал на Бургас, което от своя страна открива добри възможности за подобряване на общественото обслужване и привличането на инвестиции.

Община Айтос е сред най-големите селски общини в България. В икономическо отношение тя представлява аграрно-промишлен център с регионално значение. Преобладаващ дял в икономиката на общината имат селското стопанство и свързаната с него преработваща промишленост. Най-голям източник на заетост и доходи в община Айтос се явява земеделието. Неговото интензивно развитие, както и това на животновъдството се обуславя от благоприятните природни дадености на територията. В района на общината се произвеждат основно зърнени и зърнено-фуражни култури, зеленчуци, череши, грозде и тютюн.

Най-общо отрасловата структура на икономиката на територията на община Айтос е представена от следните видове отрасли:

- Селско стопанство;
- Хранително-вкусова промишленост;
- Дърводобив и дървопреработвателна промишленост;
- Текстилна промишленост;
- Строителство;
- Транспорт и съобщения;
- Търговия и услуги;
- Туризъм.

Основен фактор за икономическото развитие на общината представляват хранително-вкусовата, шивашката и текстилната промишленост и дървопреработващата промишленост.

На територията на Община Айтос преобладаващата част от фирмите са в сферата на търговията и услугите. Делът на микро и малките предприятия в общината (по данни на ТСБ – Бургас) е 99.39% от всички регистрирани фирми. Едва 0.61% от общият брой на фирмите в общината се причисляват към средните по размер предприятия. Данните показват, че на територията на община Айтос (по данни на ТСБ – Бургас от 2009 г.) липсват големи предприятия.

Преобладаващата част от малките предприятия в общината са заети в сферата на търговията и услугите. По-голямата част от тях са регистрирани като еднолични търговци. Дейността им е свързана предимно с производството на хлябни и сладкарски изделия, дървени и строителни материали.

Община Бургас

Община Бургас, с площ от 514 362 дка, е най-голямата община в югоизточна България. Намира се на брега на Черно море, като обгражда най-обширния залив по българското Черноморско крайбрежие - Бургаския залив. На север граничи с община Поморие, на юг с община Созопол, а на запад с общините Айтос, Камено и Средец. Причерноморската част на общината е заета от Атанасовско, Мандренско и Бургаско (Вая) езеро, които заедно с Поморийско езеро образуват най-големия комплекс от крайморски езера в България. Езерата са изключително богати на биоразнообразие и се намират на един от основните пътища за миграция на европейските прелетни птици – Виа Понтика.

Община Бургас включва два града (Бургас и Българово) и 10 села. Административно-териториалното деление на Община Бургас включва 7 населени места, представляващи кметства (гр. Българово, с. Равнец, с. Маринка, с. Драганово, с. Изворище, с. Твърдица и с. Извор) и четири населени места с кметски наместници (с. Братово, с. Брястовец, с. Димчево и с. Миролобово). 95% или 201 966 от жителите на общината живеят в градовете и 5% или 10 936 - в селата. Общински център е град Бургас. Градът концентрира 93,5% от населението на общината – 200 271 жители. В другия град на територията на общината, Българово, живеят 1738 души или малко над 1% от населението на общината, а в най-малко населено място – с. Миролобово 108 жители.

Общинският център гр. Бургас е разделен на шест Центъра за административни услуги:

- ЦАУ "Възраждане", включваща к-с "Меден Рудник", кв. Победа, кв. Акациите, кв. Горно Езерово;
- ЦАУ "Изгрев" - к-с "Изгрев", к-с "Зорница", кв. Сарафово; кв. Рудник и кв. Ч.море
- ЦАУ "Приморие" - ЦГЧ, к-с "Възраждане", кв. Крайморие, м.Рибарско селище, Парк "Росенец", Алатепе;
- ЦАУ "Освобождение" - к-с "Славейков", кв. Лозово, кв.Банево, кв.Ветрен;
- ЦАУ "Зора" - к-с "Лазур", к-с "Бр. Миладинови";
- ЦАУ "Долно Езерово" - кв.Долно Езерово.

Демографски характеристики и тенденции

Общият брой на населението в община Бургас възлиза на 212 902 души, което представлява 51% от населението на област Бургас и 3% от общото население на страната. Общината е на четвърто място по брой население в България според преброяването от 2011 г., след общините София (1 291

591), Варна (343 704) и Пловдив (338 153). По брой на населението област Бургас се нарежда на шесто място в страната с 415 817 души или малко над 4% от населението на България. На един жител на община Бургас се пада 2.49 км² територия, при средно за страната 13 км² на човек. С население от 212 902 души (преброено от НСИ през 2011 г.), средната гъстота на населението за територията на община Бургас е 435 човека/км², което е с повече от 6 пъти повече от средната гъстота на населението в страната, което е 66 души/км².

Населението от 212 902 души през 2011 г. в община Бургас образува 87 667 домакинства. Броят на домакинствата се е увеличил с 11 031 от 2001 г., или 14%. За целия период от 1985 г. ръстът е с 21%. Ръстът в домакинствата е значително по-голям от ръста при населението. Една от причините е тенденцията за намаляване на броя хора, които живеят в едно домакинство. Средният брой членове на домакинство в общината през 2001 г. е 2,7 души, а през 2011 г. – 2,4 души. Коефициентът е същият като този за страната, както и за община Варна и за двете споменати години. В община София през 2001 г. коефициентът е 2,2 души средно на домакинство.

Заетост

Анализът на икономическата активност при населението 15-64 години показва най-категорично динамиката в пазара на труда. В община Бургас икономически активните лица според данните на НСИ за 2011 г. са 106 462 лица. От тях заети са 86%, а безработни - 14%. Това е едно от най-високите равнища на безработица в сравнение с другите големите общини в страната, като най-близо е община Варна с 12%. Значително по-ниско е равнището в общини София и Пловдив - 8%. Равнището е близко и до отчетеното от НСИ средно за страната – 15%. Броят на безработните лица според НСИ е 14 904. Същевременно, регистрираните безработни лица през 2011 г. според НСИ са 63 50 лица в община Бургас. Следователно, 43% от всички безработни са регистрирани в бюрата по труда. Прави впечатление рязкото увеличение на регистрираните безработни за периода от 5 години (2007-2011 г.) - с близо 250%. Рязко нараства и броят на регистрираните безработни младежи до 29 години - увеличение с 376%.

Икономически показатели

Към 2010 г. в област Бургас са регистрирани 25 546 предприятия от нефинансовата икономика, от които 14 361 или 56% са концентрирани в община Бургас. От гледна точка на броя функциониращи предприятия община Бургас се нарежда на четвърто място в страната, след общини София (100 575), Варна (27 375) и Пловдив (23 270). През 2012 г., по данни на община Бургас, предприятията наброяват 16 083, което представлява 12% ръст спрямо 2010 г.

Структурата на предприятията по размерни групи през 2010 г. в община Бургас е идентична на тази в страната и другите най-големи общини в България с 99.8% на сектора на малките и средните предприятия (МСП) и 0.2% големи по размер фирми. За сравнение, секторът на МСП в България, както и в целия Европейски съюз (ЕС-27) формира дял от 99.8%, и 0.2% - големи предприятия.

Отрасли

Структурата на предприятията по икономически дейности през 2010 г. показва доминиращ дял в брой предприятия на сектор *Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети* - близо 38% от всички предприятия в община Бургас (осигуряващ 26% от заетите работни места). Следващият по големина сектор е *Професионални дейности и научни изследвания* с 10% (и 4% от заетите работни

места), следван от *Строителство* с дял от 9% от всички предприятия (15% от заетите) и *Операции с недвижими имоти* с близо 9% дял (2% от заетите).

Относителният дял на промишлеността на област Бургас от общо промишлеността в икономиката намалява за целия период, като от 7% през 2006 г. достига до 3.4% през 2009 г., което е сериозен признак за загуба на позиции.

Относителният дял на БДС в селското стопанство от общия за икономиката е изключително стабилен за периода 2006-2009 г. и е в размер 4.8%. По този показател през 2009 г. област Бургас е на първо място в Югоизточния район и на четвърто място в страната, като отстъпва само на области Пловдив, Благоевград и Добрич. През 2009 г. селското стопанство заема 4.6% в общата БДС за област Бургас, като дялът му през периода намалява.

Електротехническата и електронна промишленост е третият основен отрасъл от икономическата структура. Представен е главно от производството на кабели и приборостроене. Главен представител на електротехническата промишленост в областта е предприятието „Елкабел“ АД с предмет на дейност - проектиране, производство и продажби на силови, контролни и телефонни кабели и материали, необходими за тяхното производство. „Белком“ ООД извършва - производство, продажба и сервиз на оборудване за електроенергийни системи. Утвърди се „Никика-90“ ООД в производството на електротабла, „Елприбор“ АД е специализирана в производство на електроизмервателни и електронни уреди и контролни чипкарти. В производството на метални конструкции и изделия от висококачествени стомани-горещо валцувани е специализирано („Промет Стиил“ АД).

Машиностроенето и металообработването е също основен отрасъл от икономическата структура. „Метални изделия“ АД е утвърден производител на стоманена тел: твърда, мека, горещо поцинкована, заваръчна тел, бодлива тел, гвоздеи, стоманени дробинки за почистване на отливки, „Метални панели и конструкции“ АД произвежда метални конструкции и метални панели с полиуретан и минерална вата. „Спартак“ АД е старо предприятия с опит в производството на промишлени вентилатори, автоматични горелки и производство на метални палети и метални компоненти за мебели за машиностроителната промишленост. Могат да се посочат и „Трансвагон“ АД, „Бургаски корабостроителници“ АД. Отрасълът проявява тенденция към намаление на своя относителен дял в структурата на промишлената продукция.

Община Камено

Община Камено е разположена в югоизточната част на България. На север тя граничи с община Айтос, на изток с община Бургас, на запад с община Карнобат и на юг с община Средец. В административно-териториално отношение общината е част от Бургаска област и Югоизточния район за планиране. Общинският център град Камено отстои на 24 км. северозападно от областния център Бургас. Площта на Община Камено възлиза на 354,9 км² или 4,58% от територията на Община Бургас

На територията на Община Камено има общо 13 кметства.

Демографски характеристики и тенденции

Населението на Общината е 12 904 жители. От тях 5 353 души живеят в общинския център. Разпределението на жителите в Общината по населени места е посочено в таблица.

Таблица 4: Населението на община Камено за периода 2011 г.-2014 г. по данни на ГРАО гр. Камено

Община Камено	Площ км ²	Население по данни на ГРАО			
		2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
	354.95	13 030	13 009	12 962	12 904

От данните в таблицата е видно, че населението през обследвания период намалява.

В тринадесетте населени места живеят 12 904 души, от които 41.48% в град Камено.

От таблицата се вижда, че броят на подрастващите и на възраст до 17 г. съставлява 3.66% от общото за общината. 57.47% от населението на община Камено е в трудоспособна възраст, а 24.26% е застаряващо.

Демографските показатели на Общината непрекъснато се влошават. Намалява броят на населението, влошава се възрастовата структура.

Периферните населени места се обезлюдяват, съществуват трайни тенденции за миграция към поголеми градове и емигриране в чужбина поради икономически причини.

Допълнителен неблагоприятен демографски фактор се явява и неблагоприятната възрастова структура на населението-увеличава се относителния дял на населението в над трудоспособна възраст.

Заетост

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни. Икономически активните лица на територията на община Камено представляват 42.9%, като по този показател общината заема едно от последните места в областта наред с общините Малко Търново, Руен, Средец и Сунгурларе.

Сред икономически неактивните лица с най-голям дял са пенсионерите, като по този показател общината заема челно място в област Бургас с дял от 70.4%. Това се отразява върху натоварването на икономически активните лица и води до проблеми в социалната система.

Коефициентът на заетост се изчислява като отношение на броя на заетите лица към населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години. С най-нисък коефициент на заетост са общините Руен (36.4%) и Камено (39.7%), а с най-висок е коефициентът на заетост в община Бургас - 60.3%, или с 6.3 процентни пункта по-висок от този за областта, следвана от община Несебър (55.6%).

Икономически показатели

Икономическото развитие на Община Камено е свързано основно с наличието на промишлени предприятия, хранително-вкусовата промишленост, малък и среден бизнес и селското стопанство. Районът е бил и се утвърждава и като зърнопроизводителен.

Добри са условията за създаване на трайни насаждения, основно лозя и свързаното с това производство на вино и други напитки, но към момента този отрасъл не се развива.

В миналото и сега е застъпен и животновъдният отрасъл, най-вече овцевъдството, свиневъдството, отглеждането на крави, кози, птици, зайци, пчели.

Водоснабдяването на територията на общината е осигурено за всички населени места. Електрифицирани са всички населени места на общината.

Индустрията на Община Камено е съсредоточена в няколко по-големи производствени фирми, определящи следните по-важни направления:

- нефтохимическа промишленост;
- хранително-вкусова промишленост.

Основните промишлени предприятия, оказващи силно влияние върху икономическото развитие на общината са:

- ”Лукойл Нефтохим Бургас“ АД – разположен на 75% от територията на землище Камено – основно предприятие в общината и основен приходоизточник. Това е най-големият нефтохимически комплекс в Югоизточна Европа, произвеждащ над 40 продукта. Предприятието осигурява около 8000 работни места. Върху площадката на предприятието се намират и други предприятия, съпътстващи дейността на рафинерията, които също оказват силно влияние върху икономическото развитие на общината – “Химремонтстрой”, ”Пещостроене и изолации“, ”Минстрой”, ”ПМУ”, ”ПМЕ”, “Заводски строежи“ АД, “Строителни изолации”, ”КЗУ”, ”Енаргоремонт” и др.;
- малки и средни предприятия: Цех за метални отливки, Цех за бетонови изделия, Цех за отоплителни изделия /фирма “Екотермал“ - с. Константиново/, Строителна кооперация гр. Камено, Цех за нестандартни изделия - с. Свобода, и други.

Община Карнобат

Община Карнобат е разположена в югоизточната част на Република България и е включена в административно-териториалните граници на Бургаска област. На север граничи с община Сунгурларе, на изток с общините Айтос и Камено, на юг с община Средец и на запад с община Стралджа. Ролята и мястото в националното пространство е представена в най-голяма степен от административния, икономически и културен център град Карнобат. Благоприятното географско местоположение на общината и нейният опорен център град Карнобат заемат значимо място в транспортно- комуникационната система на страната. През територията и минават важни стратегически транспортни коридори по оста изток – запад и добре изградени връзки към северната и южната част на България. Общината е пресечна точка на пътищата за Източна и Западна България. През нея преминава ж.п. линия по направление Шумен- Варна (отклонение на гл. жп линия София –Бургас), което я прави единствената ж.п. връзка между южните и северните части на Източна България. На изток от общината чрез основната ос на развитие по АМ „Тракия“ в националното пространство е разположен основният полюс на развитие в региона – град Бургас/Gatewaycity/, разполагащ с международно летище с предимно туристически чартърен трафик и пристанище Бургас.

Общината е представена от град Карнобат, който е общински център. Териториалната структура на община Карнобат, граничи с тези на общините: Сунгурларе, Руен, Айтос, Камено, Средец и Стралджа. Община Карнобат **обхваща територия от 806.100 km²** и включва в себе си 31 населени места - 1 град и 30 села (Аспарухово, Черково, Детелина, Деветак, Деветинци, Добриново, Драганци, Драгово, Екзарх Антимово, Глумче, Хаджиите, Искра, Железник, Житосвят, Кликач, Козаре, Крумово градище, Крушово, Мъдрино, Невестино, Огнен, Раклица, Сан-Стефано, Сигмен,

Смолник, Соколово, Сърнево, Церковски, Венец, Зимен), като най-голямото сред тях по население е Екзарх Антимово.

Демографски характеристики и тенденции

Населението на община Карнобат към 31.12.2012 г. наброява 24 817 души (по данни от НСИ). Общинският център град Карнобат наброява 18 454 жители по постоянен адрес (31.12.2012 г.), което представлява 74,4% от населението на общината.

Гъстотата на населението от 31,61 души/km² е по-ниска от средните показатели за област Бургас (53,67 души/km²) и на Р България (66,4 души/km²).

Населението на община Карнобат съставлява 6% от населението на област Бургас (413 474 души към 31.12.2012 г. по данни на НСИ). По брой на населението общината се нарежда на пето място сред общините в областта, след Бургас, Руен, Айтос и Поморие.

Заетост

По данни от преброяването на населението на НСИ през 2011 г. икономически активните лица в община Карнобат са 10 538 души, което представлява 64,4% от населението на възраст между 15 и 64 навършени години. Заетите в община Карнобат са 83% от икономически активните лица на общината.

Разпределението на заетите лица по икономически дейности е представено в таблицата по-долу, като данните показват, че най-висок е дялът на заетите в преработващата промишленост – 27,4%. Равен дял заети се наблюдават в сектори „Търговия“, ремонт на автомобили и мотоциклети, селско, горско и рибно стопанство – по 14%.

Икономически показатели

Брутният вътрешен продукт на Югоизточния район за 2010 г. възлиза на 8 475 млн. лв. (по данни на НСИ), което го нарежда на трето място по генериран БВП в страната след Южния Централен (9 924 млн. лв.) и Югозападния район (33 974 млн. лв.). По същият показател на човек от населението Югоизточния район е изпреварен единствено от Югозападния район, като е с 18.5% по-нисък от средния за страната. Област Бургас също се доближава до средните стойности на страната за БВП на човек от населението (86,3%). Динамиката на този показател в периода 2006-2010 г. е ниска, което от една страна говори за устойчивост на икономиката в общината в периода на световна икономическа криза, но от друга страна икономическият подем е основен фактор за развитие.

БВП на човек от населението за Югоизточен район, в който попада община Карнобат, по предварителни данни за 2013 г. е 9 186 лв. (по данни на НСИ).

Икономическият профил на общината е ориентиран предимно към преработващата промишленост, селското, горското и рибното стопанство и складовата дейност. Произведената продукция за последните три години нараства съответно с 35% (2010 спрямо 2009 г.) и 20.2% (2011 спрямо 2010 г.).

Предприятията, функциониращи на територията на община Карнобат са предимно микропредприятия, с до 9 заети, като техният брой остава относително непроменен през последните три години. Малките предприятия са 61 на брой (2010 г.), 9 са средните, а 3 са предприятията с над 250 заети.

Структуроопределящи отрасли за общината са хранително-вкусовата промишленост, машиностроенето и шивашката промишленост.

Общинските предприятия са представени от „Благоустройствени, комунални и ремонтни дейности”, чийто предмет на дейност включва: благоустройствени и комунални дейности, извършване на строително-монтажни работи за изграждане и поддържане на общински обекти и общинска техническа инфраструктура.

Община Несебър

Територията на общината обхваща части от Старопланинското и Бургаското черноморско крайбрежие. В Старопланинския сектор се включват части от Еминската планина (естествена преграда за проникване на студени въздушни течения от север) между долините на р. Двойница и р. Кошаревска. Бреговата линия е силно разчленена и разнообразна, с редуване на скални образувания и плажни ивици.

Община Несебър е съставена от 14 населени места, от които 3 града (гр. Несебър, вкл. к.к. Слънчев бряг, гр. Обзор и гр. Св. Влас) и 11 села.

Демографски характеристики и тенденции

Населението на общината към 31.12.2014 г. е 25 729 жители по данни на НСИ, от които 17 523 жители или 68,1% от общото население е концентрирано в градовете, а останалите 31.9% живеят в 11-те села на общината.

Териториалното разпределение на населението е неравномерно със силен превес на Общинския административен център - гр. Несебър (в т.ч. к.к. Слънчев бряг) и курортните населени места - гр. Св. Влас, гр. Обзор и с. Равда, където е съсредоточено около 76.4% от постоянно пребиваващото население в общината.

Гъстотата на населението в община Несебър е малко над средната за областта – 55,1 човека/кв.км, при 53,6 човека/кв.км за област Бургас.

Заетост

Заетостта на трудоспособното население е основно през летния сезон, което води до увеличаване на безработицата през неактивния туристически сезон. Необходимо е да се търсят алтернативи в производствата на леката промишленост и селското стопанство. Броят на регистрираните безработни лица по образователен статус през 2013 г. е следният: специалистите с висше образование са 85; лицата със средно образование са най- много - 360, с основно образование са 268, а тези с начално и без образование са най-малко - 78. Заетостта предимно е в дейности, изискващи нискоквалифициран и неквалифициран труд и временна заетост.

Перспективите за разкриване на нови работни места са свързани предимно с инвестиции в туризма, селското стопанство и преработвателната промишленост. Съществува потенциал при култивирането и отглеждането на лечебни растения и разширяване на животновъдството.

Икономическото развитие на Община Несебър е над средното за страната. Тя е сред общините, които заемат изключително важно място в развитието на Черноморския регион и областта. Най-съществено значение за икономическия растеж на общината имат три отрасли - туризъм, следван от търговия и селско стопанство.

Отрасли

Водещ отрасъл в икономиката на община Несебър е туризма. По-слабо представено е земеделието. Отглеждат се предимно овощни видове /праскови, ябълки, череши, бадеми, орехи и др./. Животновъдството се развива предимно в дребни семейни стопанства, но в последните години, благодарение на ПРСР, се наблюдава развитие в овцевъдството, птицевъдството и пчеларството. При добивния отрасъл е развит единствено дърводобива, като броят на МСП, занимаващи се с дървопреработване, е недостатъчен. Хранително-вкусовата промишленост се развива предимно в малки цехове. Налице са подходящи територии за отглеждане на гъби, за събиране на билки и горски плодове, които могат да бъдат източник на доходи за населението в по-малките населени места на общината. Богатият природен ресурс, съчетан с благоприятните климатични условия и културно- историческите обекти, са безспорно най-важната предпоставка за развитието на туристическия отрасъл.

Туризм

Община Несебър разполага с богати и разнообразни туристически ресурси – природни и антропогенни. По-голямата част от тях са свързани със самата крайморска ивица, а по- малката се намира във вътрешността. Легловата база в община Несебър е съсредоточена основно в к.к. Слънчев бряг, гр. Несебър, гр. Обзор, гр. Св. Влас, с. Равда, в.с. Елените.

Към м. март 2012 г. в община Несебър са категоризирани 4 189 броя средства за подслон и места за настаняване с 54 443 стаи, а категоризирани заведения за хранене и развлечения са 2 099 бр. със 193 250 бр. места. Видимо подобрене се отчита в категорийната структура на хотелите, но не и в разнообразяване на предлагането им. Новостроящите се хотели отново са ориентирани към летен морски туризъм, т.е. за сезонно ползване. В стратегически план това осуетява възможностите за разширяване на туристическия сезон чрез развитие на конферентен, голф, културно-познавателен, балнеоложки, екологичен и други форми на туризъм.

Въпреки сезонността, настанителната база има сравнително висока средногодишна пълняемост. За сравнение, стойността на този показател за община Несебър през 2012 г. е близо 56% при 35% за страната.

Община Поморие

Община Поморие е разположена в източната част на България, върху площ от 413 304 дка, което представлява 0.37% от територията на страната. Община Поморие граничи с общините Бургас, Айтос, Руен, Долни чифлик и Несебър. На изток граничи с Черно море. Намира се на 20 км от Бургас и на 18 км от курортен комплекс Слънчев Бряг. Граничи с Първокласен път 9: Бургас-Варна. Общината има излаз на Черно море чрез пристанище Поморие.

На територията на Община Поморие има 17 населени места, 17 кметства, като 13 населени места са с кметове на кметства и 4 населени места с кметски наместници.

Демографски характеристики и тенденции

Общият брой на населението “по настоящ адрес” в Община Поморие е 28 784 жители.

Съотношението на градското и селското население е 68,4% и 31,6%. Населението е със смесен етнически състав: българи – 71.4%, с турско етническо самосъзнание – 21.67%, роми – 5.82%.

Общински център е гр.Поморие с население 14 587 души, основан като гръцка колония с името Анхиало в края на Vв.пр.Хр.

Населението на Община Поморие представлява 0.4% от населението на страната. Общият брой на населението възлиза на около 28 784 души, което представлява 6.9% от населението на Област Бургас.

В градовете в Община Поморие е концентрирано 19 140 души население или 66% от населението на общината. В селата живеят 8804 души или 30.4% от общия брой на населението.

Таблица 5: Население и гъстота на населението на община Поморие

Община	Площ, кв.км	Население, хил.души	Гъстота на населението, жит./км ²
Общо за областта	7748.1	422 319	54.5
Община Поморие	413.3	28 784	70.0

По данни на НСИ населението на областта е 422 319 души (31.12.2009 г.), като средната гъстота на населението за цялата област е 54.5 жит./км², а гъстотата на населението в Община Поморие е 70.0 жит./км². По численост на населението Община Поморие заема четвърто място в областта.

Развитието на Общината като притегателен център за балнеолечение и утвърдил се район за сезонен отдих и курорт за наши и чужди граждани води до увеличаване на населението на територията в средносрочен и дългосрочен аспект.

Заетост

Трудовата заетост на територията на Община Поморие се осъществява в туризма, производствения сектор, селското стопанство, бюджетната сфера, търговията и услугите.

Към дата 10.11.2009 г. равнището на безработицата за Община Поморие е 5.38%, т.е. общо 696 регистрирани безработни лица.

Главните причини за безработицата на територията на общината са: сезонната заетост, недостиг или липса на достатъчно и професионално разнообразни работни места, условията на живот, характерът на мрежата от учебни заведения и др. Продължителния престой на трудовата борса и ниското заплащане на работодатели демотивира безработните при търсенето и намирането на работа. За намаляване на безработицата Дирекция бюро по труда – гр.Поморие работи по дванайсет национални програми включващи различни възрастови групи от населението.

Икономически показатели

Анализът на процесите в развитието на икономиката на община Поморие показва, че като цяло те следват общите тенденции в макроикономиката на Черноморската област. Факторите, които в най-голяма степен възпрепятстват ефективното и успешно осъществяване на икономическата дейност на различните юридически и физически субекти в общината са именно, че основна част от добавената стойност за общината се генерира от третичния сектора на услугите, следвана от промишлеността и селското стопанство, задълбочаващата се криза в глобален и национален мащаб води до спиране на притока на свежи инвестиции, както чуждестранни, така и български и до силно свиване на търсенето на стоки и услуги.

През последните години наблюдението показва, че индустрията в общината бързо губи икономическите си позиции, като се развиват предимно пазарно ориентирани производства, а нехарактерните се закриват или значително намаляват дейността си. Водещо значение от отраслите на индустрията има преработващата промишленост. От друга страна като водещ отрасъл в икономиката на общината се утвърждава сектора на услугите, където се отбелязва известно увеличение на дела от приходите от туризма и съпътстващите го търговия и транспорт.

С най-голямо значение за икономическото развитие на общината са населените места разположени непосредствено на черноморския бряг или в непосредствена близост до него, а именно гр. Поморие, гр. Ахелой, гр. Каблешково, с. Лъка, с. Каменар, с. Медово и с. Александрово

Общият брой на активните стопански субекти, опериращи в община Поморие през 2010 г., е 1424, което бележи значително увеличение спрямо 2003 г., когато общия брой на регистрираните фирми в общината е 878.

Отрасли

Водещ отраслов сектор в община Поморие по произведена продукция е **“Строителство”** - в размер на 69 874 хил.лв, а приходите от дейността са 73 712 хил.лв. Размерът на ДМА (дълготрайни материални активи) е равен на 3 755 хил.лв. или 5.6% от активите на цялата икономика в общината. В сравнение с 2008 г. обаче произведената продукция в този отрасъл през 2011 г. бележи намаление над 2 пъти (178 222 хил.лв. през 2008 г.), в резултат на тежката финансова и икономическа криза. Водещото място на строителството е свързано преди всичко с развитието на туризма.

Второто място по значимост в общинската икономика се заема от отраслов сектор **“Преработваща промишленост”**, където през 2011 г. е произведена продукция 38 547 хил.лв., а нетните приходи от продажби са 38,235 хил.лв. В сравнение с 2008 г. (45 507 хил.лв.) общата продукцията също бележи намаление с 15.3%. Необходимо повишаване на ефективността, като това е възможно с увеличаване размера на инвестициите, разнообразяване на икономическата активност.

На **трето място** по нетни приходи от продажби е отраслов сектор **„Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети”** - **53,287 хил.лв. за 2011 г.**

Следващият по значимост отраслов сектор е продикуван също от предоставянето на туристически услуги, а именно **«Хотелиерство и ресторантьорство»** с произведена продукция за 2011 г. **25,647 хил.лв. и нетни приходи от продажби - 30,665 хил.лв., като в сравнение с 2008 г. показателите бележат увеличение - за произведена продукция (23 288 хил.лв. през 2008 г.) и със 6.8% за нетни приходи от продажби.**

Преобладаващата част от населението се занимава с хотелиерство, ресторантьорство и търговия, което е обусловено от географското разположение на територията, близостта до Черно море, традиционния интерес на българските и чуждестранните туристи към този край. Туризмът и свързаните с него услуги – хотелиерство, ресторантьорство, операции с недвижими имоти, търговия, транспорт, строителство дават 74% от приходите. На второ място – 16%, се нарежда преработващата промишленост и на трето място 6.3% - селско, горско и рибно стопанство. Трябва да се отбележи, че последното е далеч под потенциала си за развитие, макар че е благоприятствано от природните условия и сезонния приток на потребители.

Община Руен

Община Руен е разположена в югоизточна България и заема южните склонове на Източна Стара Планина. Явява се част от област Бургас и заема северозападната ѝ част върху площ от 689,9 кв. км. Общинският център с. Руен отстои на 324 км от столицата гр. София и на около 43 км от областния център гр. Бургас. Във физико-географско отношение територията на общината обхваща южните склонове на Източна Стара планина и от части района на задбалканските котловинни полета. Общината се отводнява от водите на р. Луда Камчия и р. Хаджийска. Горите и горските площи са разположени по склоновете на Карнобатско - Айтоската планина, Котленско – Върбишката и Еминско – Камчийската планина.

Община Руен е единствената община в област Бургас, в която всички 39 населени места са села и е изцяло със селско население.

Демографски характеристики и тенденции

По данни от преброяването на населението от 2011 г., общинският център с. Руен е с най-многобройното население в общината – наброява 2261 жители (към 01.02.2011 г.). Като по-големи населени места в общината се открояват селата Люляково, Планиница, Просеник, Трънак, Ябълчево, Зайчар, Ръжица, Снягово, Добромир и Вресово. От друга страна, селата Дюля, Звезда и Китка са обезлюдени. Населението на община Руен към 31.12.2013 г. наброява 28 650 души (по данни от НСИ). Населението съставлява почти 7% от населението на област Бургас (414 485 души). По брой на населението община Руен се нарежда на второ място сред общините в областта – след община Бургас. Гъстотата на населението в общината е 41,5 души/кв.км. (2013 г.). Показателят е значително по-нисък от средния за област Бургас (53,4 души/кв.км) и от този за Р. България (66,4 души/кв.км).

За периода 2008-2013 година движението на населението на община Руен е слабо. Броят на населението е относително стабилен. Изключение прави 2010 година, когато се наблюдава пониска стойност, след което броят на населението нараства. Като обобщение може да се каже, че при броя на населението в община Руен не се наблюдава трайната тенденция към намаляване, характерна за цялата страна.

Демографската ситуация в община Руен е резултат от въздействието на различни фактори и влияния, специфични за територията на общината и обусловени от нейното историко-културно, социално-икономическо и демографско развитие.

Заетост

Икономически активните лица в община Руен представляват 5,4% от икономически активните лица в област Бургас и около 2% от икономически активните в Югоизточен район за планиране на България.

Коефициентът на икономическа активност и коефициентът на заетост в община Руен са по-ниски от средните показатели за област Бургас, Югоизточен район и страната. Съответно коефициентът на безработица и значително по-висок. Данните показват, че делът на икономически неактивните лица превишава този на икономически активните, което не е характерно за показателите на ниво област, икономическа район за планиране и страна.

Друг момент, на който следва да се обърне внимание, е увеличаващият се дял на регистрираните безработни лица през последните години в община Руен, съответно и нарастващият коефициент на безработица. Стойността на показателя е значително по-висока от тази на ниво област, район за планиране и страна.

Икономически показатели

Състоянието на икономиката на община Руен се намира в пряка зависимост от наличните местни ресурси, историческо развитие, местоположение, транспортни връзки, макроикономически условия, активност на местното население и администрация и много други.

Макроикономическата картина се определя от редица показатели. Местоположението на община Руен в област Бургас в Югоизточния район от ниво 2 определя средата, в която общината следва да се развива. За 2010 г. ЮИР е произвел 8475.4 млн лв БВП, което го поставя на трето място по произведен вътрешен продукт след ЮЗР и ЮЦР. Общината се намира в най-успешно развиващата се област в района – Бургас, чийто БВП представлява 40% от произведения в района. Неговата стойност постепенно нараства като за периода 2007-2011 г. се е повишил с 22.2% от 3 152 871 лв. до 3 853 9092 лв. Тенденцията за нарастване на произведения брутен вътрешен продукт е характерна за цялата страна. През 2006 г. по БВП на човек от населението област Бургас отново е на първо място в района, но към 2011 (8082 лв.), тя е изместена от област Стара Загора (9654 лв.). Темповете и на този показател бележат тенденция на постепенен, макар и колеблив растеж.

Брутна добавена стойност на областта също нараства с умерени темпове. Разпределението на Брутна добавена стойност по икономически сектори следва характерното за страната отношение като най-голям дял има сферата на услугите, (59%), следвана от индустрията (36%) и аграрния сектор (5%). За петгодишния период 2007-2011 г. разпределението на БДС по сектори е променливо.

Отрасли

Община Руен е една от общините в област Бургас с икономически профил, определян предимно от селското стопанство. В областната стратегия на област Бургас 2014-2020 г., тя е определена като периферна малка община в дълбокия хинтерланд с подчертано земеделски характер. В общината се развива и леката промишленост. Определящи фактори за икономиката на общината са:

- наличните природни ресурси, които са предпоставка за развитието на интензивно земеделие;
- близостта до българското Черноморие, което осигурява както пазар за произведената продукция, така и възможности за развитие на туризъм;
- традициите в земеделието;
- екологичната чистота на района;
- наличие на работна ръка.

В икономиката на община Руен има явен превес на селското стопанство, както и развитие отрасли на преработващата промишленост.

Община Средец

Община Средец е разположена в югоизточна България, в южната част на Югоизточния район и югозападната част на Бургаска област. Общината влиза в състава на 13-те общини в Бургаска област. На запад граничи с общините Болярово и Стралджа на Ямболска област, на север с община Карнобат и община Камено, на изток с общините Созопол и Малко Търново. Южната граница на община Средец съвпада с държавната граница на страната ни с Република Турция.

Община Средец е една от най-големите териториално-административни единици в страната с площ от 1146 кв.км, което съставлява 7,82% от територията на Югоизточен район, 14,84% от територията на Бургаска област и 1% от територията на България.

Община Средец е съставена от 33 населени места, от които едни град (гр. Средец) и 32 села.

Демографски характеристики и тенденции

През 2012 г. броят на населението на община Средец е 14 959 души. За последните 9 години, то е намаляло с 2055 души или с 12.07%. Средногодишния темп на намаление е 1.34 %, при такъв за страната от 0.7%. Намалението на броя на населението на общината, започва още в края на 40-те години на 20 в. от тогава до сега, то е намаляло около 2.5 пъти. Това се дължи на най-различни фактори, като основните са свързани както с естественото движение на населението, така и с вътрешната и външна миграция на населението.

Териториалното разпределение на населението е неравномерно със силен превес на Общинския административен център - гр. Средец и с. Дебелт, като в тези две населени места живеят около 75% от цялото население. От всичките 33 населени места, 13 са с население под 100 човека. Средната гъстотата на населението е 12.9 души/km². В сравнение със средната гъстота на населението за страната (около 69.9 души на km²), гъстотата на населението в Община Средец е ниско, което се обуславя и от голямата и територия.

Заетост

Пазарът на труда в общината е силно повлиян от икономическото развитие, демографските процеси, включително влошаващата се възрастова структура на населението. Проблем с национален мащаб се оказва както липсата на работни места, така и недостигът на квалифицирана работна сила, която да отговаря на нуждите на пазара на труда. За тази цел следва да се стимулира предприемачеството, да се насърчи връзката между бизнеса - образованието и местната администрация.

Преобладаващата част от икономически активното население (5 100 души) е заета в промишлеността са 44,15%, като много висок е дялът на заетите в селско и горско стопанство 34,8% от общия брой заети лица. В селата на общината почти няма производство, като основният поминък на населението отглеждането на селскостопанска продукция с цел самозадоволяване, а не реализация на пазара.

Икономически показатели

Състоянието на икономиката на община Средец се определя и влияе от много на брой и различни по естество фактори, които биват както вътрешни, така и външни. В тази връзка е важно да се определи икономическото състояние на заобикалящите общината територии, което детерминира средата за нейното развитие, позицията на общината спрямо съседните ѝ общини, наличните ѝ

сравнителни предимства и потенциали за растеж, както и основните ограничители за икономическия подем на общината.

Община Средец дава своя принос за БВП на областта предимно в сферата на индустрията и селското стопанство, които са определящи за облика на икономиката в общината. Растениевъдството е един от най-устойчиво развиващите се подсектори на земеделието. Около 59% от територията на общината е земеделска земя (677 146 дка), като от тях обработваеми са 78% или 528 566 дка.

Отрасли

Земеделието е отрасъл с изключителна важност, особено за селските райони на България, в какъвто район се намира община Средец. Общината разполага с природоклиматични условия, благоприятни за развитие на земеделието, с много добър слънчев ресурс и с подходящи почвени условия за отглеждане на различни култури и за развитие на животновъдството. 58,8 % от територията на общината е земеделска земя (677 1465 дка), което представлява 17% от земеделските територии на Бургаска област, като 78% от тях са обработваеми земи. Този отрасъл е традиционен за местното население. Преобладаващата част от активното население е заета в селско и горско стопанство. На територията на общината растениевъдството е основен подотрасъл, като животновъдството също има перспективи за развитие. Общината е специализирана в производство на зърнено-житни култури, овцевъдство и говедовъдство. Растениевъдството е един от най-устойчиво развиващите се подсектори на земеделието в община Средец. Основната специализация в растениевъдството е зърнопроизводството, предимно ечемик и пшеница.

Община Сунгурларе

Община Сунгурларе е разположена в югоизточната част на България и е включена в административно-териториалните граници на Бургаска област. На север граничи с общините Върбица и Смядово, на запад – с община Котел, на югозапад – с община Стралджа, на юг – с община Карнобат и на изток – с община Руен. Общата и площ е 795.5 кв. км., което представлява 10.6% от територията на областта. Тя е втора по големина в областта и заема 26-то място по територия в страната.

Включва общо 25 населени места; административен център - град Сунгурларе и 24 села. По-големи населени места с население над 800 души са селата Манолич, Съединение и Лозарево. В края представлява 24,6% от населението на област Бургас.

Демографски характеристики и тенденции

През последните 5 години се наблюдава трайна тенденция към намаляване броя на населението на община Сунгурларе. Тази тенденция е характерна както за област Бургас, така и за Югоизточния статистически район. С най-големи темпове населението намалява в малките населени места. Това намаление сравнено с темповете на областта и района, не е много голямо, но спрямо страната, е много по-интензивно. Средно на година населението намалява с малко над 1%. В общинския център – гр. Сунгурларе към края на 2012 г. живеят 3 162 души, което представлява 40% от общото население на общината.

Заетост

Коефициентът на заетост в община Сунгурларе е много по-нисък в сравнение с коефициента на заетост в област Бургас и ЮИРП. Налице е спад в абсолютния брой на заетите лица в последните години, което е явен индикатор за проблеми в икономическото развитие на общината. Най-осезаем е спадът в броя на заетите в годините от 2007 до 2012 г.

Икономически показатели

Икономическото развитие на община Сунгурларе, а и на областта, съответства на икономическото развитие на страната. В годините на икономически растеж, икономиката на общината се развива добре, увеличават се производството, продажбите на стоки и услуги, повишава се жизненият стандарт на населението и др. Първите сигнали за започването на кризата са през третото тримесечие на 2008 г., а когато и през следващото тримесечие е регистриран спад в БВП, то според използваната методика, страната е в криза. От 2009 г. българската икономика се развива в условията на криза и нейното влияние се усеща в намаленото производство, закритите работни места, повишаване на безработицата, свитото потребление и др. Икономиката на община Сунгурларе се характеризира с преобладаващ дял на селското стопанство и свързаната с него преработвателна промишленост. С най-висок дял в икономическия облик на общината е преработвателното производство на продуктите от растениевъдство и животновъдство. Това са основните местни отрасли и източници на доходи за населението. Добро развитие се наблюдава в търговията и услугите, задоволяващи потребностите на местното население. Потенциал и добри перспективи има и по отношение на туризма, но преди всичко такъв, свързан с местната специфика – винен, селски, природосъобразен, ловен, рекреативен, спортен и комбинации от тях. Последните данни за състоянието на бизнеса показват лек спад в броя на микро, малки и средни фирми. Това е показател за влошена икономическа среда за развитие на бизнеса на територията на общината. Наблюдава се сериозно намаляване на броя на заетите, произведената продукция и приходи от продажби. От аналитичните данни се вижда най-голям спад в отрасъл: „Строителство” и запазване в сектор “Търговия и услуги”. Тенденция за развитие и постигане на добри финансови резултати се очакват преди всичко в отрасъл селското стопанство и неговите подсектори. Благоприятна тенденция е насочването на бизнеса предимно към този сектор и влагането на средства в дълготрайни материални активи. Което от своя страна е индикатор за съживяване на местната икономика

Отрасли

В отраслите от първичния сектор най-добре развити са селското и горското стопанство. Физикогеографските условия (богато разнообразие на релеф, климат и почви) и структурата на поземлените ресурси, както и регулираната горскостопанска дейност, са фактори за развитието на земеделско и горско стопанство.